

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Ғафурзода Гулзода Маҳкам дар мавзуи «Хусусиятҳои адабӣ-бадеии ашъори бачагонаи Алӣ Бобоҷон», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои филологӣ аз рӯи ихтисоси 6.2. Филология (6.2.15. Адабиёти тоҷик, равобити адабӣ) пешниҳод гардидааст.

Алӣ Бобоҷон аз шахсиятҳои фарзонаест, ки умри бобаракати худро сарфи маънавияти халқ карда, номи некашро ба ин тавассут дар хотираҳо ва сафҳаҳои фарҳангу адабиёти мо ба некӣ сабт кардааст. Бештари эҷодиёти ин шоири маҳбуб ба хонандагони хурдсол бахшида шудааст ва ӯ дар ин ҷода ба муваффақиятҳои зиёде ноил гаштааст. Таълиф ва нашри маҷмуаҳои фаровони шоир ва тарғиби ғояҳои тарбиявӣ, созанда ва инсонпарварона дар онҳо гувоҳи ин андеша мебошад.

Дар адабиётшиносӣ ба шахсият ва эҷодиёти Алӣ Бобоҷон таваҷҷуҳи хос зоҳир шудааст, вале то кунун нисбат ба ин масъала таҳқиқоти ҷомеъанҷом наёфтааст. Таълифи диссертатсияи Ғафурзода Гулзода Маҳкам дар мавзуи «Хусусиятҳои адабӣ-бадеии ашъори бачагонаи Алӣ Бобоҷон» саривақтӣ буда, метавонад масири густурда ва навро дар шинохт ва маърифати рӯзгори эҷодиёти Алӣ Бобоҷон кушояд.

Аз мутолиаи автореферати диссертатсия равшан мегардад, ки таҳқиқот аз муқаддима, се боб, нӯҳ фасл ва хулосаю рӯйхати адабиёт иборат мебошад. Диссертант муқаддимаи пажӯҳишро тибқи талабот тавзеҳ намуда, ба шарҳи қисмати асосии он пардохтааст. Аз ҷумла, вай дар боби нахуст «Зиндагинома ва мероси адабии Алӣ Бобоҷон»-ро таҳқиқ намуда, масири дар ҳаёт тайкардаи шоирро бо далелҳо муайян ва мероси адабии ӯро даврабандӣ карда шарҳ додааст.

Дар боби дуюм «Мавзӯ, жанр ва устухонбандии ашъори Алӣ Бобоҷон»-ро мавриди омӯзишу баррасӣ қарор дода, мавзӯҳои меҳварӣ, жанрҳои ба қорбурдаи шоир ва роҳҳои татбиқи онҳоро муайян сохтааст. Таъкид шудааст, ки Алӣ Бобоҷон аз ҳаёти рӯзмарраи бачагон иттилои комил дорад, дар интиҳоби мавзӯ хусусияти синнусолӣ ва завқу пазириши

кӯдаконро ба инобат мегирад (саҳ.15). Ҳамчунин, Алӣ Бобочон барои рангорангии баёнаш ва мутолиаи беамонияти фикрҳои худ жанрҳои гуногунро ба қор бурда, (саҳ.18) ғояҳои тарбиявӣ маърифатиро дар онҳо ҷо додааст (саҳ.20).

Боби сеюми таҳқиқот «Вижагиҳои сохторию бадеии ашъори бачагонаи Алӣ Бобочон» номида шудааст. Дар боби мазкур диссертант масъалаҳои вазн, қофия, радиф, забон ва сабки баёни Алӣ Бобочонро мавриди таҳқиқ қарор додааст. Аз ҷумла, муҳаққиқ маълум кардааст, ки “ашъори бачагонаи Алӣ Бобочон ҳам бо вазни ҳичой ва ҳам бо вазни арӯзӣ эҷод шуда, бо оҳангу зарб ва мусиқии дохилиашон ба кӯдакону наврасон писанд омадаанд” (саҳ.21) ва ин аз ҷусторҳо ва натиҷагирӣҳои амиқи вай дарак медиҳанд.

Хулосаи таҳқиқот, ки натиҷагирӣи ғаслҳову бобҳои диссертатсия ба шумор меравад, дар даҳ банд нишон дода шудааст. Ҳар яке аз ин бандҳои хулосавӣ бо нишон додани мақолаҳои мунташиркардаи диссертант мустаҳкам карда шудааст. Матни автореферат, бо шумули мақолаҳо ва аннотатсияи диссертатсия муҳтавои умумии пажӯҳишро ба кулӣ ифода кардаанд.

Бо вуҷуди ба дастовардани натиҷаҳои хуб ноил шудани диссертант дар пажӯҳиши худ дар матни автореферати диссертатсия ғалатҳо роҳ ёфтаанд, ки бозгӯии онҳо барои қорҳои минбаъдаи муҳаққиқ муфид мебошанд:

1. Агар ғасли забон ва сабки баёни ашъори Алӣ Бобочон алоҳида баррасӣ мегардид, натиҷаҳо боз ҳам беҳтар мешуданд.

2. Дар дохили ноҳунак нагирифтани калимаҳои қофияшудаи “Назира-Мунира; хушнуд-менабуд; омад-даромад; ларзонд-резонд” (саҳ.21).

3. Навиштани истилоҳи “аруз” бо садоноки дарози “ӯ” (саҳ. 20, 21, 28).

Дар умум, ғалатҳои мазкур чандон зиёд нестанд ва онҳо ба ҳеҷ сабаб ба арзиши қор ҳалал намерасонанд.

Хулоса, автореферати диссертатсияи Ғафурзода Гулзода Маҳкам дар мавзуи «Хусусиятҳои адабӣ-бадеии ашъори бачагонаи Алӣ Бобоҷон» таҳқиқоти анҷомёфтаи илмӣ маҳсуб меёбад ва диссертант барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 6.2. Филология (6.2.15. Адабиёти тоҷик, равобити адабӣ) сазовор аст.

Тақриздиханда:

Номзади илмҳои филологӣ, дотсент,
директори маркази омӯзишӣ ва дастгирии
занони роҳбарикунанда ва болаёқат

Маликшозода
Шоҳбегим Хайрулло

Суроға: 734064, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
шаҳри Душанбе, ноҳияи Исмоили Сомонӣ,
кӯчаи Саид Носир 33, хонаи 403
Тел.: (+992) 985.11.84.70
E-mail: becim1991@mail.ru

Имзои Маликшозода Шоҳбегим Хайрулло
тасдиқ менамоям:

сардори раёсати кадрҳо, коргузори ва
корҳои махсуси Академияи
идоракунии давлатии назди Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Насурдинзода
Аслиддин Насурдин

Суроғаи муассиса: 734064,
Ҷумҳурии Тоҷикистон,
шаҳри Душанбе, ноҳияи
Исмоили Сомонӣ,
кӯчаи Саид Носир 33,
Тел.: (+992) 557555566
01.04.2026